

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство освіти і науки України

ЛИСТ

**учасників робочої наради ректорів, перших проректорів,
директорів, деканів та начальників навчальних відділів закладів вищої
освіти, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти
галузі знань «Охорона здоров'я»
23.10.2018**

Нарада проводилася апаратом заступника Міністра О. Лінчевського за підтримки проекту USAID з реформування медичної освіти в межах громадського обговорення Стратегії розвитку медичної освіти в Україні.

У нараді прийняли участь проректори закладів вищої освіти МОЗ України, декани медичних факультетів закладів вищої освіти МОН України, директор Медичного інституту закладу вищої освіти МОН України, начальники навчальних відділів.

**Перелік запитань, які учасниками наради визначені як пріоритетні
та які потребують термінового вирішення
з боку МОЗ України.**

1. Щодо другого та третього конкурсних предметів при вступі на спеціальності «Стоматологія», «Медицина», «Педіатрія», «Фармація, промислова фармація».

Умовами прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2019 році змінено другий та третій конкурсні предмети при вступі на спеціальності «Стоматологія», «Медицина», «Педіатрія», «Фармація, промислова фармація».

Для абітурієнтів 2018 року Умовами прийому визначено другим конкурсним предметом біологію, третім конкурсним предметом – хімію або математику.

Для абітурієнтів 2019 року Умовами прийому визначено другим конкурсним предметом – біологію або хімію, а третім конкурсним предметом – фізику або математику.

Така зміна другого та третього конкурсного предмету може стати перешкодою для фахово-орієнтованих абітурієнтів, що вже протягом декількох років проходять підготовку у профільних хіміко-біологічних класах.

Пропонується: обирати другий конкурсний предмет з біології або математики, третій конкурсний предмет – з хімії або фізики.

Це дозволить зберегти перелік конкурсних предметів аналогічний минулорічному, на який орієнтовані випускники шкіл цього року, особливо фахово-орієнтовані, що вже проходять протягом декількох років підготовку у профільних хіміко-біологічних класах.

Крім того, вибір конкурсних предметів у такому поєднанні не звужує, як у запропонованому МОЗ варіанті, а розширює потенційне коло вступників на спеціальності «Стоматологія», «Медицина», «Педіатрія», «Фармація, промислова фармація», не обмежує абітурієнтів і дозволяє забезпечити достатній конкурс на місця бюджетного фінансування.

2. Щодо стандартів вищої освіти для спеціальностей галузі знань «Охорона здоров'я», в першу чергу для спеціальностей «Стоматологія», «Медицина», «Фармація, промислова фармація».

На реалізацію Закону України «Про вищу освіту» відповідно до наказу МОЗ від 09.11.2015 № 733 були створені робочі групи, до складу яких увійшли 147 представників навчальних закладів, які розробили проекти стандартів вищої освіти для усіх спеціальностей галузі знань «охорона здоров'я».

Стандарти були розроблені на основі методичних рекомендацій, запропонованих Інститутом вищої освіти АПН України та базувалися на рекомендаціях трансконтинентального проекту TUNING, який був ініційований Європейською комісією.

Ці стандарти пройшли громадське обговорення та у травні 2016 року на всеукраїнській конференції на базі ТДМУ були підтримані усіма учасниками конференції та передані до МОН.

Охорона здоров'я – це стратегічна галузь держави, і підготовка фахівців має бути стандартизована, що в свою чергу підвищить мобільність студентів і викладачів.

Постановою Кабінету Міністрів України № 334 від 28.03.2018 затверджено «Порядок здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я»». Перший етап кваліфікаційного іспиту має відбуватися на 3-му році навчання, а саме у 2018–2019 навчальному році, що є неможливим без затвердженого стандарту.

Пропонується: вжити всіх необхідних заходів з боку МОЗ як профільного Міністерства для погодження Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) стандартів у максимально можливі короткі терміни.

3. Атестація студентів у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ) у 2018–2019 навчальному році.

Щодо оплати двох компонентів ЄДКІ: іспиту з іноземної мови професійного спрямування та міжнародного іспиту з основ медицини.

Постанова прийнята у 2018 році, але розповсюджується в т.ч. на студентів, які вступили до закладів вищої медичної освіти, та, відповідно, уклали договори на надання освітніх послуг навчальними закладами у 2016 році. Враховуючи відсутність затверджених стандартів вищої освіти, освітня послуга вступникам 2016 року надається на основі розроблених робочими

групами МОЗ України проектів стандартів (наказ МОЗ від 09.11.2015 № 733), якими складання іспиту з іноземної мови професійного спрямування та міжнародного іспиту з основ медицини не передбачалося. А тому у програмі підготовки цих студентів та у вартість їхнього навчання витрати на проведення цих іспитів не закладалися.

Отже, студенти мають повне право опротестувати включення до атестації компонентів, які не передбачалися договором, заключеним ними з навчальним закладом. А навчальні заклади без окремого розпорядження Уповноваженого органу щодо оплати за іспит з іноземної мови професійного спрямування та міжнародного іспиту з основ медицини з інших джерел фінансування, оплатити його у законний спосіб не можуть.

Щодо згоди студентів на відправку та обробку їх персональних даних за кордон іноземній агенції. Дана згода має бути передбачена у договорі на навчання. У випадку відсутності такого пункту у договорі виникає абсолютно обгрунтований ризик відмови студента давати таку згоду. А примушування студентів з боку навчальних закладів дати згоду на відправку та обробку їх персональних даних за кордон іноземній агенції буде мати наслідком оскарження таких дій у судовому порядку.

Щодо підготовки до складання міжнародного іспиту з основ медицини. Стандарти, на яких базується зміст міжнародного іспиту з основ медицини відсутній, перелік дисциплін, які до нього входять, та послідовність їх вивчення, не відповідають навчальним планам, які використовують навчальні заклади. Тому проведенню цього іспиту має передувати етап зміни змісту підготовки.

Щодо складання ЄДКІ у навчальних закладах, студенти яких у 2018–2019 навчальному році здобувають вищу освіту зі спеціальностей «Стоматологія», «Медицина», «Фармація, промислова фармація» на освітньо-кваліфікаційному рівні «спеціаліст», а не «магістр».

В 3-х закладах вищої освіти, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, а саме медичному факультеті Ужгородського національного університету, медичному факультеті Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, медичному інституті Сумського державного університету та у 2-ох приватних ВНЗ підготовка фахівців зі спеціальностей «Стоматологія», «Медицина», «Фармація, промислова фармація» у 2018–2019 навчальному році на третьому курсі проводиться на рівні «спеціаліст», а не «магістр».

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 334 від 28.03.2018 «Порядок здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я»» ЄДКІ мають складати здобувачі ступеня вищої освіти «магістр», на рівень «спеціаліст» її дія не розповсюджується. Тому студенти зазначених ЗВО у 2018–2019 навчальному році мають складати не ЄДКІ, а лише «Крок».

Щодо складання міжнародного іспиту з основ медицини іноземними студентами.

В Україні навчаються іноземні студенти з країн, які знаходяться під санкціями. Іноземна агенція декларує, що міжнародний іспит з основ медицини у таких студентів агенція не проводить. Тому дане питання також потребує роз'яснення Уповноваженого органу.

Пропонується: *запровадити для двох компонентів ЄДКІ: іспиту з іноземної мови професійного спрямування та міжнародного іспиту з основ медицини тестовий (апробаційний) період на два роки для врегулювання усіх суперечливих питань, які викладені вище (у т.ч. включення цих складових у договір між студентом та навчальним закладом починаючи із вступників 2019 року).*

Розробити та затвердити відповідний нормативно-правовий акт, що регулюватиме оплату іспиту на час дії тестового (апробаційного) періоду за рахунок інших наданих платних послуг навчальним закладом.

Щодо відповідності норм оцінювання, які закладені у ЄДКІ, вимогам європейських освітніх асоціацій з медичної освіти.

Пропонується: *перед обов'язковим запровадженням провести експертну оцінку відповідності вимог до оцінювання рівня професійних компетентностей майбутніх фахівців галузі «охорона здоров'я», що закладені у ЄДКІ, директивам Єврокомісії, рекомендаціям Всесвітньої федерації медичної освіти та Європейської Асоціації медичної освіти.*

4. Згідно із частиною першою статті 1 Закону України «Про вищу освіту» передбачено, що навчальні плани ЗВО повинні містити вибіркові навчальні дисципліни в обсязі, що становить не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

Пропонується: *оскільки низка спеціальностей галузі знань 22 «Охорона здоров'я», а саме «Стоматологія», «Медицина», «Педіатрія» відносяться до регульованих державою професій, відтермінувати дію частини першої статті 1 Закону України «Про вищу освіту» щодо навчальних планів із зазначених спеціальностей до часу погодження НАЗЯВО стандартів вищої освіти та визначення переліку обов'язкових компетентностей здобувача.*

Створити робочу групу з гармонізації та стандартизації навчальних планів підготовки магістрів у галузі «Охорона здоров'я», визначивши основні (обов'язкові) дисципліни цього плану, як примірний, на зразок спроби ініціативної групи Асоціації медичної освіти Європи створити «CORE- CURRICULUM» для країн Євросоюзу.

5. Необхідним компонентом якісної медичної освіти є використання трупного матеріалу для вивчення анатомії, клінічної

анатомії, топографічної анатомії, що є фундаментальними дисциплінами, знання з яких входять до змісту двох компонентів ЄДКІ для спеціальностей «Стоматологія», «Медицина», «Педіатрія».

Пропонується: МОЗ України розробити та затвердити відповідний нормативно-правовий акт, що регулюватиме отримання трупного матеріалу закладами вищої освіти, які здійснюють підготовку фахівців медичного спрямування.

6. Не врегульованим є питання статусу клінічної кафедри в комунальній установі та неприбутковому комунальному підприємстві, правові засади виконання науково-педагогічними працівниками кафедр клінічної роботи у лікувальних закладах та правові засади взаємовідносин кафедри та лікарні в частині здійснення оплати орендованих кафедрою навчальних площ та оплати комунальних витрат.

Пропонується: МОЗ України розробити та затвердити нову редакцію положення про клінічний лікувальний заклад, виходячи зі змін статусу лікарень (поліклінік) з комунальних установ на неприбуткові комунальні підприємства.

Розробити та затвердити Урядову програму «Університетська клініка».

7. Відповідно до пункту 4 частини другої статті 13 Закону України «Про вищу освіту» Міністерство охорони здоров'я України сприяє працевлаштуванню випускників вищих навчальних закладів, що належать до сфери їх управління.

Пропонується: МОЗ України розробити та затвердити порядок зарахування до інтернатури випускників, які навчалися за державним замовленням та за кошти фізичних (юридичних) осіб.

Оскільки на сьогодні попередні нормативні акти відмінені, а нових не затверджено, передбачити у порядку зарахування до інтернатури наявність переліку вакансій у лікувально-профілактичних закладах державної та комунальної власності для першого працевлаштування випускників. Це було декларовано МОЗ України більше року тому.

Для конкурсного зарахування на вузькі спеціальності в інтернатурі для випускників державної форми фінансування запровадити єдине рейтингування на основі результатів складання іспиту «Крок 2».

8. Не врегульованим є питання форм післядипломної підготовки іноземних громадян.

Пропонується: Розробити нормативно-правові акти для врегулювання форм післядипломної підготовки іноземних громадян.

Лист підготувала ініціативна група учасників робочої наради:

Декан медичного факультету Ужгородського національного університету

Декан медичного факультету Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна

Директор Медичного інституту Сумського державного університету

Проректор з науково-педагогічної роботи Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського

Проректор з науково-педагогічної (навчальної) роботи Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

Перший проректор Дніпропетровської медичної академії МОЗ України

Проректор з наукової роботи Запорізького державного медичного університету

Перший проректор з науково-педагогічної роботи Харківського національного медичного університету

Перший проректор з науково-педагогічної роботи Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Перший проректор Української медичної стоматологічної академії

Начальник навчальної частини Буковинського державного медичного університету

Перший проректор з науково-педагогічної роботи Донецького національного медичного університету

Перший проректор з науково-педагогічної роботи Луганського державного медичного університету

Перший проректор Івано-Франківського національного медичного університету

